

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felolós szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hova a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér
sora 50 fillér.

Választási mozgalmak.

A Gyulafehérvári Nemzeti Munkapárt jelölő gyűlése.

A múlt számunkban jelzett munkapárti jelölő gyűlés múlt vasárnap, folyó hó 8-án d. e. 11 órakor folyt le a városi Vigadó nagytermében meglehetősen nagy-számu választó közönség jelenlétében. Az emelvényen lov. Ávéd Jákó diszelnök; Dr. Mayer Ödön, Dr. Téri Ödön elnökök; Novák Ferencz kir. tan. és Dr. Náthán Bernát kir. tan., Löw Károly, Joanovics István, Horváth Mihály, Dr. Gál Béla, Dr. Deutsch Mór alelnökök; Dr. Roska Miklós vár. tan., Dr. Fischer Tivadar párttitkár, mint a gyűlés jegyzője foglaltak helyet.

Dr. Mayer Ödön elnök pontban 11 órakor a gyűlést megnyitva, üdvözlő a megjelenteket, valamint a nagygyűlést s illetve megyei munkapártnak a gyűlésen megjelent illusztris tagját Török Bertalan v. országgy. képvis. Bejelent, hogy a gyulafehérvári Nemzeti Munkapárt végrehajtó bizottsága úgy határozott, hogy Dr. László Mihály városunknak a múlt ciklusban volt képviselőjét fogja a pártgyűlésnek jelöltül javaslatba hozni.

Ellenkező indítvány nem lévén, Dr. Mayer Ödön elnök javasolja, hogy a városunkban időző Dr. László Mihály küldöttségileg hívassék meg a gyűlésre és kéressék fel programbeszédjének elmondására. A küldöttség tagjai: lov. Ávéd Jákó vezetése alatt Frölich Gyula, Baumann Arnold, Krzyszewsky Géza, Löw Emil, Szalkai Sándor és Willersdorfer Ferencz urakat jelöli ki, s felkéri őket, hogy a jelzett célból Dr. László Mihályt keressék fel. Egyben a gyűlést 5 perczre felfüggeszti.

Dr. László Mihály a küldöttség kíséretében a gyűlésre érkezvén, Dr. Mayer elnök László Mihályt, mint a ki nehéz viszonyok között vállalta volt

annak idején is a jelöltséget s kinek a munkapárt megalakulásával e pártba való belépését, a választó polgárság magát vele azonosítván, azzal honorálja, hogy őt jelöli. Egyben felkéri, hogy programbeszédjét tartsa meg. — (Élénk felkiáltások: Éljen László, éljen Mayer.)

László Mihály, miután megköszönte a szíves fogadtatást, hogy a mai politikai helyzetet megérthessük, visszapillantott a múlt időkire! Széll Kálmán kormányzatára, amidőn a jó Deák-párti hagyományok tértek vissza a közéletbe. És megemlékezett a Széll-féle vám- és kereskedelmi egyezségről, amelyből nem lett törvény az obstrukció miatt, amely Széll Kálmán lemondásával végződött. Majd Tisza István kormányzatról emlékezett meg, aki Körber osztrák miniszterelnök beleavatkozását a magyar ügyekbe csak előkelő idegen elszólásának mondta. Majd megemlítette, hogy keresztyülte a 9-es bizottság katonai programját, a honvédtüzség fölállítását és a nagy Rákóczy fejedelem s Thököly s bujdosó társaik porainak hazahozatalát és az udvartartás magyarabbá tételét a magyar darabont testőrség felállítása által. Azonban mindezekből a dühöngő obstrukció miatt semmi sem lett, s midőn Tisza István a választáson kisebbségbe jutván lemondott s az utána következő Fehérvári kormány ellen nemzeti ellenállás támadt, mely az ismeretes paktummal végződött a katonai kérdések kikapcsolásával. A pártok koalícióba léptek az alkotmányos rend helyreállítására és a választói jog megalkotására. A koalíciót védelmezve azt mondta, hogy minden rendszernek és kormánynak megvannak a maga fény- és árnyoldalai, és a koalíció habár nem minden tekintetben felelt meg a várakozásnak, mégis hasznos munkát végzett.

Igy békét teremtett király és nemzet között, helyreállította azzal az alkotmányos életet és új alkotmánybiztosítókat szerzett a törvénytelen kormányok rendelkezései ellen. A nemzetiségi politika terén kimondta, hogy a nemzetiségeket, mint önálló pártot nem lehet elismerni, mert terveik és céljaik a magyar állameszmével ellenkeznek; az izgatókkal szemben erőlesen, a néppel szemben igazság és jóakarat szerint kell eljárni. A nemzetiségi papjainak és tanítóinak jóvödelmét lényegesen emelték és a felvidék segítő akciója

idegen ajku testvéreink érdekeit karolja fel. A szociális politika terén a munkások szakszervezeit, melyek hatáskörüket nem lépték túl, védelmezte; fölállította a Munkásbiztosító Pénztárt, meghozta a cselédtörvényt, a munkaházak felállításáról szóló törvényt; továbbá megalkotta az új kivándorlási törvényt, mely bizonyos esetekben megnehezíti a kivándorlást, de eltörli az ügynöki rendszert és bünteti a csábítókat és a spekulánsokat.

Az igazságügyi törvényeken is végighuzódik a szociális érzék, a mennyiben ezek a törvények a gazdaságilag és társadalmilag gyöngébb elemeket, tehát a kis embereket védelmezik.

A vámpolitika terén a vámszövetség helyébe a vámszerződés, tehát az önálló berendezkedés elve lépett, melyet és különösen a bankkérés kikapcsolását részben egy rossz egyezséggel és kvóta 2%-os emelésével kellett megfizetni az osztráknak, mely saját előnyére mindent kiaknázott.

A mezőgazdasági politika szociális téren mozgott, amidőn a földmivelő nép érdekeit karolta fel és jellemző, hogy minden kormányzati téren követték a szociális irányt. Így a pénzügyről az új szeszadó törvényben, a földadókataszter kiigazításáról szóló 1909. évi V. törvény-cikkben; a belügyről a gyermekvédelemnek és a nép egészségügyének felkarolásával; az igazságügyről a birtokrendezési eljárás reformjával és a végrehajtási eljárás módosításával és kiegészítésével; a kereskedelmi tárczáról a munkaházak építőinek és a takarmányhiányban szenvedett vidékeknek szállítási kedvezményeket adott; a vallás- és közoktatási téren az ingyenes népoktatással, a lelkészek és tanítók javadalmazásainak újabb rendezésével szintén a népen könnyített. A mezőgazdasági politika terén fontos alkotások a nemzetközi szerződésektől és az osztrák egyezségektől eltekintve: a birtokrendezés, a végrehajtási eljárás, a kivándorlási törvény, a földadókataszter reformja, az új cselédtörvény, a gazdasági munkaházak állami támogatása, az állattenyésztés fejlesztése, az új bortörvény és a nagy vízi beruházásokról szóló törvény.

A telepítési és parcellázási, s a vízi erők ipari felhasználásáról szóló javaslatok nem kerültek tárgyalásra. A pénzügyi téren legfőbb alkotás az adóreform, melynek főcélja volt az egyenlő teherviselés, midőn az adózók összes jövedelmeit igyekszik megnövelni; azonban a szegényebb néposztályok lehetőleg mentesítenek,

TÁRCZA.

A műlovag.

Irta: Falk Richárd.

— Bizony mondom neked, te különösen kivételes teremtménye vagy az Istennek! — folytatta a színigazgató.

A színész a vállait vonogatva ezzel felelt, hogy nem bánom.

— De én bánom, édes gyermekem. Nekem semmi közöm a színésznőim magánéletéhez, de figyelem őket. Mi vagy te? Primadonna vagy! Fizetek neked hadd kétféle koronát. Tudod mennyi ez? Egy jó, tele ház. Mikor van ma teleház? Soha. Mondjuk tehát ez: két előadás. Tehát minden hónapban két előadás egész bevétele kapod. Nem is vonhatok le belőle villanyra, szelmélyzetgázsira egy fityinget sem.

A színésznőnek melege volt a gázkandalló mellett. Odébb hajolt a hintaszéken és belerugott a gázcsapba, mire a gázlángok megfogyatkoztak.

— Ez vagy te! Neked mindenki egy gázcsap. Belerugsz és punktot. Hol is hagytam el? Igen, miniszteri fizetést kapsz és...

A színész a felnevezett a menyezetre és lóbálta a szörme kézmelegítőjét.

— Van hangom vagy nincs? Tudok vagy nem? Az igazgató jobb keze mutató ujjával megvakarta kopasz fejét s aztán lekapta a pápaszemét az orráról.

— Persze, hogy van. Gyönyörű hangod van, hiszen azért szerződtettelek, hadd legyen hang is a kör-

uti színházban. Szép vagy, sikkes vagy, tetszel... és még is... Nem mondhatom, hogy nem vonzol, de nem az igazi... Tapsolnak, de az afféle jutalmi taps... Én nem tudom, hogy fejezzem ki magamat. Nem érdekel eléggé a közönséget, nem vagy tömítő nő.

A színész a kicsinylőleg végignézte az öreget.

— Tömítő? Hát ez mi?

— Aki miatt és akiért megtömődik a színház.

Röviden: neked nincs senkid, nincs szerelmi életed. Keveset beszélnek rólad. Nincsenek pikáns apróságaid közszájon. Ne szakíts félbe, tudom mit akarsz felelni.

Nincsenek udvarlók. Nincs rossz hírneved, de jó se. S mindennek a te borzasztó okosságod az oka. Te tulajdon vagy is tulokos. Ez nagy átok egy szép nőnek, hát még egy színésznőnek! Pedig nem vagy komoly, vidám, kedves lány vagy és mégis: nem tudsz magadba bolondítani senkit. Nincs táborod. Megmondom ugy, ahogy van. Én nem vagyok művészlelek, se filozofus, én pénzember vagyok. Nincs sok eszem, — látod, magamhoz is mennyire őszinte vagyok. De van érzésem.

En úgy kiérzek, vagy megérzek valamit. Hát azt értem, hogy te valami érdekes kivétel vagy; ne félj, nem egyedül ismertem már olyanokat, mint te. Nem tudom, minek nevezzetek. Fogalom vagy, amire nem talált még szót az akadémia. Majd lel rá valamelyik újságíró. Minden jó, találó jelző szót ők fundálnak ki. Talán legközelebb állók hozzá, ha kimondom, hogy te egy szeretethetetlen lány vagy...

Kiszáradt a torka. Elővett a szindarabszekeréből egy poharat, megtöltötte konyakkal s felhajtotta. Azután a színház összes helyiségeiben tilos a dohányzás" feliratu tábla alatt szivarra gyújtott. A színész elgondolkodott, aztán megkérdezte:

— Befejezte?

— Be!

— Mi van a „Moszkvai lány" operett főszerepével?

A lapokat teleíratta vele, hogy Pawlowna szerepét Pál Mici fogja énekelni...

Az igazgató ravaszul mosolygott.

— Tudom: ezért jöttél fel. Nos, tudd meg, az az operett nem is létezik. Én találtam ki. Tele kellett ordítani az újságok színházi rovatát, feltékenységet kellett bennem ébresztenem, hogy feljőjj az irodámba. Hogy beszélhesek veled s elmondjam mindazt, amit az imént mondtam. Lásd, ilyen vagy te: bolonddá kell tennem az egész világot, csak hogy az igazgatói irodába csaljalak. Mert te okosabb vagy annál, hogy ok nélkül felkeress. Ha pedig én hivatalok, akkor visszaientetted, hogy az ut ép olyan hosszú innen te hozzád, mint tőled az íróasztalomig. Szóval „Moszkvai lány" még nincs, az egészet ezért a kis beszélgetésért találtam ki...

A leány elnevette magát, nem birt haragudni az ördögös eszü színházi sakálra.

— Ügyesen csináltad, direktorkám és most hálából én is nagyon őszinte leszek hozzád. Tulbecsülöd az eszemet. Hidd meg, nem tehetek róla, ha nem bolondulnak utánam. Én nem tudom mi az oka? Pedig mindenkihez kedves vagyok és mégis ideig-óráig tartó ismeretség után a faképnél hagynak. Nincs szerencsém.

— Ezt a szót, fiacskám, én töröltem a szókincsemből. Szerencse: nincsen. A lehető körülmények idősebb csoportosítását nevezi a köznép szerencsének. Persze, aki lehetetlent hajszol és nem annak idején vállalkozik a megvalósításra, azaz, akire ti azt mondjátok, hogy nincsen szerencséje.

A színész a kivette az igazgató zsebéből a cigarettatárczát és rágyújtott.

— Értelek! — Hidd meg: már annyit sirtam

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK!

ERDÉLY legnagyobb butorgyára!

Mestitz Mihály és fiai

MAROSVÁSÁRHELYEN ÉS KOLOZSVÁRON

Ajánlják kitűnő gyártmányu butoraikat, melyeket 42 év óta fennálló gőzüzemre berendezett butorgyárakban állítanak elő. A butorokhoz csakis elsőrendű anyag lesz felhasználva. Örösi választék! Olcsó árak! Legmehőbbmő jótállás! Vidéken meghívásra személyesen mutatjuk be mintáinkat és rajzainkat.

azaz kimondja az adórendszer a létminimumot és megállapítja a jevedelemadó progresszivitását. A városok lakóinak kívánságai sok tekintetben teljesedtek. Az ipar és a kereskedelem terén eltekintve a kisipar hathatós támogatásától, nagy jelentőségű szociálpolitikai alkotás a munkások betegség és baleset biztosításáról szóló törvény.

Főlemlíti a kongruát és az ingyenes elemi népoktatást s az ifjúsági könyvtárakat.

Végül megemlítjük a választói jog reformját. Mindenki régóta meg van győződve, hogy a választói jogot reformálni kell; azonban a legnehezebb kérdések egyike, mert minden társadalmi és gazdasági érdek megmozdul, ha szőnyegre kerül. Sehol sem oly nehéz ez a kérdés, mint nálunk, nemcsak Ausztriával, hanem a nemzetiségekkel szemben is. Mert Magyarország nemzeti állam, magyarnak kell maradnia, különben elvesz, mint állam; azért a kormány arra törekedett, hogy megmentse az állam egységes nemzeti jellegét és meg kellett attól is menteni, hogy oly társadalmi rétegekre szálljon át a hatalom, a melyek ma egészen ki vannak zárva a politikai befolyásból. Azért csak akkor lesz a reform áldásos, ha az új elemek együtt fognak munkálkodni a mai hatalmi tényezőkkel. Szükséges, hogy a munkásosztály a képviselőházban képviselve legyen, de veszedelmes lenne, ha a hatalom a munkásság kezébe menne át, akik sem nem vagyonosak, sem kellő műveltséggel nem bírnak s így hajlandók a felforgató törekvésekre. A Wekerle kormány már készen találta az általános választói jog jelszavát s miután számolnia kellett a kérdéssel, oly választói jogot akart alkotni, mely megóvjá az állam nemzeti jellegét és mérsékelje az új elemek gyors politikai terjedését. A koalíciós kormány tehát oly reformjavaslatot alkotott, mely nem érinti a választói jog általános természetét, tehát eleve kizárta a vagyoni cenzust. Az általános választói joggal is összefér azonban az alacsony értelmi cenzus, mely az irni és olvasni tudásra van alapítva. Sokan a választó kezüket új beosztásában és a többes szavazati jogban, a pluralitásban hiszik az általános választói jog hátrányait elkerülni. A többes szavazatra a javaslat szerint ott van szükség, ahol a demokratikus jogkiterjesztés nagymértetű és megelőzi a vagyonodás és a műveltség általános elterjedését; nálunk tehát a pluralitás behozatala föltétlenül követelménye a választói jog kiterjesztésének. Ezek voltak a főbb pontjai a javaslatnak, melyben a fontolva haladás szelleme terjed el.

A koalíciós kormány tehát becsületesen és hazafiasan dolgozott, de a széthúzó parlamenti pártok miatt nem volt képes új alakulást teremteni. A 48-as függetlenségi párt kettészakadt a bankkérdésben s a Justpárt még az indennitást sem volt hajlandó megadni a koalíciós kormánynak, melyet éveken át támogatott és újra megkezdődött az obstrukció, amely a kormány lemondásával végződött. A függetlenségek szidták a 67-eseket, akik szerintük utjukban állottak, hogy egyedül hatalomra juthassanak, a 67-esek pedig ostromozták a függetlenségek mohó hatalmi vágyát. Végre is hatalom nélkül maradtak.

A korona több kísérletezés után Khuen-Héderváry grófot bízta meg új kormány alakításával, aki Tisza István gróf támogatásával megalkotta kabinetjét teljes, alkotmányos formák közt. Az alkotmánypárt vezére gróf Andrássy Gyula feltevé a nemzetet a bekövetkező veszedelmektől, pártját fölslazta és ajánlotta, hogy

miatta, hogy a nálamnál jóval tehetségtelenebb, csunyasabb színésznőknek, még a karleányoknak is érdekesebb szellemi életük van, mint nekem. Kerestem az okot magamban, másban. Talán, hogy nem jött el az igazi még. Kaczerkódtam a színpadról, a kocsiról. Tetszelegtem — és e közben utáltam magamat, de hiába. Pedig nem akarok férjhez menni. . . Már nem is törődöm semmivel sem.

A házi telefon a színpadra szólította az igazgatót. Bucszás közben megveregette a leány vállait:

— No, nem kell kétségbeesni. Gondolkozz azon, amit mondtam. Itt gyors segítség kell, különben lejárod magad és vége a karrierednek. Használd fel a te okos, nagy eszedet. Lehetetlen, hogy ne támadna valami kitűnő ötleted. Csak az első állandó udvarlód legyen meg, a többi jön utána. Én nem tudok tanácsot adni neked. Ebhez nem értek, csak a lényegre bonczolgattam. No szervusz! Kevesebb ész és több szív. Nálam pedig a megfordítottja!

Szétváltak. A színésznő éjszakákon át tüprengett a hallott igazságok felett. Megpróbált ismét kaczerkódni a színpadról. Szébb volt, mint valaha, de eredmény nélkül. Egyszer aztán megjött az ötlet, amit nem várt. Méltó az igazgató eszejárásához.

Elhatározta, hogy szerződött maga mellé egy műlovagot, aki megjelenésével, állandó kerülgetésével feltűnést és irigységet keltsen. Talált egy félbenmaradt orvostanhanglatot. Fizetést adott neki, elegáns kiruházta s megmagyarázta neki, hogy udvarolnia, törni-zuznia kell érte. Afféle udvarló komornyik állást töltetett be vele, de felruházta az izgatott titokzatosság jellegével. Színház után a fiatalleány várta, kocsiba segítette, vacsorázni mentek együtt. Virágokat adott fel magának vele. S a műlovag szolgálilag, de kitűnően megfelelt feladatának.

A színháznál suttogni kezdtek, s amikor a műlovag a színésznő kívánságára megjelent a páholyában, valóságos látszóütegek szegződtek reá és a színpadon szereplő színésznőre. Az igazgató szemhunyoritással gratulált a primadonnának s ő maga is segített találgatni: ki lehet a titokzatos bőkezű gavallér. A szegény fiú kis fizetését hűséggel megszolgált. Előadás után hazaki-

hívei lépjenek be az új kormány pártjába és támogassák. Ez megtörtént. A Khuen-Héderváry kabinet indennitást akart kérni, de a függetlenségi párt már előre kijelentette, hogy nem fogja megadni. Erre elnapolták az országgyűlést és márc. 18-án fölslazták.

Az új kormány programja négy főpontból áll, u. m.: a király és a nemzet közti bizalom helyreállítása; a választói jog reformja; a katonai kérdések megoldása a 9-es bizottság terve értelmében és a bankkérdés.

A mai helyzetet tehát csak úgy lehetett világosan megérteni és a jövőendő országgyűlés programját előadni, ha az utóbbi 10—12 év történetét Széll Kálmántól mostanáig megismertük.

A koronával való egyetértés, a király és a nemzet közötti bizalom az az erős szikla, melyen a nemzet biztosíthatja alkotmányát és bátran építheti jövőjét. Már Deák Ferencz is a király és a nemzet közti bizalom alapján teremtette meg a 67-iki kiegyezést s ezzel utját vágta minden titkos és törvénytelen beavatkozásnak. A magyar nemzetnek egyedüli védelmezője az ellenséges elemek közt a király s ha ő a mienk, akkor nincs mit félnünk ellenségeinktől. Azért ápolni és erősíteni kell a jó viszonyt s mindent el kell követni, hogy a királyi bizalmat bizalommal és lojalitással viszonzzuk. A magyar nemzet küzdelmes életet folytat, tekintettel sajátjóságos közjogi helyzetünkre Ausztriával szemben s tekintettel arra, hogy árva, rokontalan nép lévén, mindenfelől ellenséggel vagyunk körülvéve s a nagyvilágon sehol nincsenek biztató és támogató vezéreink. Azért nagy szükségünk van a király jóindulatára, támogatására, mert csak vele és általa erősödhetünk s vívhatjuk ki nemzeti jogainkat és teremthetjük meg az igazi magyar államot.

Az obstrukció az a kétélű fegyver, amely lehetlenné tesz minden irányzatot és az alkotmány fönnállását veszélyezteti. Vannak esetek, midőn hasznos fegyver, de sportot űzni és minden alkalommal előrántani, oly veszedelmes játék, melyet nagy nemzetek se bírnának ki, annál kevésbé a mi szegény, elhagyatott, kicsiny nemzetünk. Egyedüli erősségünk, várunk az alkotmány, a parlament s mi mégis kockára tegyük drága kincsünket a folytonos obstrukcióval? Tudom, hogy a mi helyzetünk egészen más, mert Ausztriával összekötve súlyos küzdelmeink vannak, de másrészt oly gyöngék vagyunk, hogy a folytonos obstrukciók fölemészítik az ország erejét. Hol volnánk ma, ha Széll és Tiszát az obstrukciók meg nem döntik? Egy oly fiatal nemzetnek, mint a magyar, folyton haladnia és haladnia kell, ha elveszni nem akar a népek árjában. Hiszen a mai házszabályok mellett elég 10—12 kitartó obstrukáló, hogy mindent megakadályozzon. A koalíció is úgy javította meg az ideiglenes házszabályokat, hogy tulajdonképp csak az beszélhetett, akinek az elnök megengedte, vagy aki neki tett, más különben pedig napirenden volt a szóelvonás.

Ami a választójog reformját illeti, erre nézve a kormány még nem jutott megállapodásra. De az általános választójogot akarja s csak a formákat keresi, melyeknek keretében az ország nemzeti jellegét és egységét megóvjá, mert e nélkül nem szabad, nem lehet megalkotni. Könnyű más országoknak, melyek egy nyelvűek, de a mi vegyes nyelvű hazánk, hol annyi a szétváltó elem és annyi az idegen munkás, — nagyon nehéz feladat. Bizunk azonban a nemzet többségében és erejében, hogy ezt a nehéz kérdést is okos mérséklettel fogja megoldani.

sérte a művésznőt a kapuig s átvette a másnapra szóló parancsokat.

Az érdeklődés a primadonna iránt napról-napra magasabbra hágott és kezdtek vállalkozó szellemű urak akadni, akik azon morfondiroztak: hogy lehetne kiűzni az udvarlót a nyeregből. A titkos imádók köréből végre előlépett egy báró. Levelet írt és gyémánt nyakbavaló társaságában beküldte az öltözőbe. A színházi szolgálta a boldogító igent és átadta az aizenetet a bárónak. Utközben odaszólt a műlovagnak, — már régen szeretett volna valami kellemetlenséget mondani ennek a melankólikus lovagnak, akitől alig keresett borralvót.

— Na, nagyságos úr, magának befellegzett! A báró úrral az Anglaishba mennek vacsorázni.

És vigyorgott hozzá. A műlovag megrázkódott, elszápadt és nekiküldte a falnak. Meszes lett a kabátja. Nagy koppanást érzett a fején, szemei elhomályosodtak s a szíve összeszorult. Nem ért rá analizálni a lelkében végbemenő fájdalmas játékot, mert egy öltöztetőnő a színésznőhöz hívta.

Ott feküdt a levél nyitva a festékes asztalon. Mellette az ékszer. A műlovag csak nézte, bábán, érzéketlenül.

— Sajnálattal kell közölnöm magával, hogy nincsen már szükségem magára. Nagyon meg voltam elégedve. Becsületes, derék ember volt. Fogja, nem akarom pénz nélkül elbocsátani.

És türe, hogy egy csomó bankjegyet gyűrjön a zsebébe. Valami fojtogatta a torkát, valami kényszerítette arra, hogy mondjon valamit, hogy azt mondja, amit eddig nem volt szabad. És bágyadt szemei megtelek könnyel, szakadozott, reszketeg hangon mondta: — Pedig én igazán szerettem . . .

A színésznő ijedten megfordult, melegséget érzett a szíve körül, felelni akart. Megfogta a levelet és az ékszert. Ebben a pillanatban beszaladt az öltöztetőnő: — Jön a báró úr!

A színésznő megrázkódott s gyorsan odavetette: — Isten áldja meg!

A műlovag kiszédült az öltözőből és elballagott a kis kijárás felé.

Az obstrukciók és elégtelenség örökös forrását: a katonai kérdéseket is rendezni kell, mert ha áldozatokat kérnek a nemzettől, méltányos, hogy a nemzet is kapjon valamit az áldozatok fejében. Az 1867. XII. t.-cz. szerint, ugyanis kell, hogy a két állam, Magyarország és Ausztria önállósága minden közös intézményben külön-külön kifejezést nyerjen. Már pedig a hadsereg kérdésében a 67-iki kiegyezés követelményei éppen nem teljesek. Ezt mi, mint Deák politikájának igaz követői, mindig hirdettük és hangoztattuk s a szabadelvű párt 1904-ben a nemzet katonai követeléseit egy memorandumban előterjesztette, a pártban tárgyalta is és elfogadta. Nem fölösleges ennek a katonai programnak főbb pontjait fölemlíteni, mert ez fog alapul szolgálni a katonai kérdés megoldásánál: először is a magyar tisztek a magyar ezredbe osztassanak be; a katonai intézetekben az oktatás magyar nyelven is történjen; a magyar ifjak nem kötelesek németül vizsgázni, vizsgáznak magyarul is; a katonai igazságszolgáltatás terén a magyar nyelv teljesen érvényesüljön; a hatalmi jelvények teljesen a magyar közjognak megfelelően rendeztessenek; a magyar ezredben a magyar vezényleti nyelvről behozatalát ugyan most politikai okokból nem kívánjuk, de jogosítva van aziránt az országgyűlés intézkedni, még pedig egyetértően a királlyal.

Ez a program szolgál alapul a követelmények újabb rendezésének, de lehetséges, hogy a megnyilatkozó királyi bizalom esetleg még teljesebbé teszi különösen nemzeti és nyelvi tekintetben ezt a programot; a honvédtisztség felállítását már előre is biztosnak tudjuk. A véderő-törvény reformját tehát végre is már meg kell oldani és fontos nemzeti kérdés, hogy jogaink biztosításával rendezzük, mert csak így állhat szemben a nemzet minden eshetőséggel. Ha a katonai reformok életbe lépnek, akkor a sokat emlegetett hagyományos szellem is meg fog változni, mert fiatal elfoglalják a hadseregben az őket megillető helyet és a magyar nemzeti szellem hű apostolai, terjesztői lesznek.

A bankkérdést is meg kell oldani s mivel az önálló bank föllállításáról 1911-ben szó sem lehet, a közönséges szabadalmát 1917-ig meg kell hosszabbítani, de hitelviszonyaink erősebb garanciáival. Ezen idő alatt a bankra nézve megérhetnek a vélemények vagy úgy, hogy az osztrák-magyar bank részben fönnmarad, s mellette föllátnak a Magyar Országos Bankot, amelynek jegyei ép úgy ázsio nélküli törvényes fizetési eszközök lennének, még pedig az aranyban való beváltás kötelezettségével. Az önálló nemzeti bank megosztaná privilégiumát az osztrák és magyar bankkal, könnyebben is létesíthető, mert nem forgatja föl a hitelt, válságba sem dönti a monarchiát, háború esetén a hadseregnek pénzrel való ellátását könnyíti s ezzel elesik a korona aggodalma. Könnyen föllátható s mivel jegyeire a kellő fedezet mindig meglesz, az ázsio ki van zárva. Ez áldás lenne gazdasági tekintetben, mert a hitelt olesóvá s mindenkinek hozzáférhetővé tenné s nagy lendületet adna gazdasági életünknek. Mindenesetre érdekeinknek megfelelően intézzük el, mert a bank nem politika, hanem gazdasági kérdés s egészen tőlünk s viszonyoktól függ, hogy mit tartunk helyesnek és észszerűnek.

A kath. autonómia föllátása is a sürgős teendőkhöz tartozik, mert lehetetlen, hogy éppen a katolikusok legyenek azon jogokból kizárva, amelyeket minden felekezett élvez, hogy se vagyonával, se iskoláival ne rendelkezzen.

A munkásbiztosító törvényt, mely az iparosokra és kereskedőkre terhes, revízió alá kell venni, mert különben teljes végrehajtása lehetlenné válik.

A nagy nemzeti feladatok mellett nem halgathatunk el, hogy a városunkat közel érdeklő dolgokat is esély erőmhöz képest támogatni fogom s mindenben, amik a város és a polgárság jólététére vonatkoznak, rendelkezésre állok, csak őszintén, bizalommal forduljanak hozzám.

Nagy munka vár a nemzetre, még nagyobb a kormánynak és a nemzeti munkapárt: a magyar állam teljes kiépítése és szilárd megalapozása. Ebben a nagy munkában kezdet kell fogni minden magyarunk, ha élni akarunk és mint nemzeti állam fönn akarunk maradni. Nincs idő habozásra, tépelődésre, álmódózásra, hanem cselekedni kell, lehetővé kell tenni a kormánynak a munkát és vállatve dolgozni vele. A nemzetnek nyugodt időkre van szüksége, hogy egész erejét és minden idejét a gazdasági kérdések megoldására fordíthassa. Mert nem az örökös közjogi kérdéseken fordul meg a nemzet sorsa, hanem a kenyérkérdés: miként rendezi gazdasági viszonyait. Ezek előtt eltörpül minden más kérdés, mert a nagy európai verseny elnyel bennünket, ha még tovább is késztetlennül talál. És szegény néppel, koldus nemzettel ugysem lehet közjogi dolgokat sikerrel megoldani, míg a vagyonos gazdag nemzet mindent kivívhat, amint ezt a nagy Széchenyi hangoztatta. Követjük Deák Ferenc bölcs hazafiságát, aki mindenben erős volt, mert hitt és erkölcsi alapon állott, sorakozunk a munkapárt zászlója köré s előrehaladva építsük föl a hatalmas Magyarországot.

Ha jönnek találják ezt a politikát, melyet képvisel, akkor halás szívvvel fogadom és köszönöm a jelöltséget és megისტelt bizalmukat.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Mayer elnök dr. László Mihálynak az egybegyűlteket nevében a szép és tartalmas beszédet megköszönve, szíves szavakkal üdvözlö az időközben megjelent dr. Issekutz Győzöt, az erdélyrészi képviselő kimagasló alakját. Ezután dr. Téry Ödön elnöknek adja át a szót, aki megállapítva, hogy ellenindítvány nem tétetett, enunciaciója, hogy a gyulafehérvári Nemzeti Munkapárt a ma

megtartott gyűlésen egyhangulag dr. László Mihályt jelölte, ki mindig helyesen és a kerület intencióinak megfelelően járt el és kinek működése e tekintetben minden kritikának helytáll s ki bár beszédében nem emelte ki, de ugyancsak rendületlen híve a 67-es alaphak, melyet Gyulafehérvár város választókörzetsége mindig állhatatosan követett. — Javasolja egyúttal, hogy a ma megtartott jelölő gyűlés alkalmából gr. K. H. u. n. Héderváry Károly, gr. T. i. s. z. a. István, Lukács László, gr. Z. i. c. h. y. János és S. z. á. s. z. József főispán táviratilag üdvözlözzenek. — A gyűlés egyhangulag elfogadja.

Dr. M. a. y. e. r. elnök bejelenti, hogy S. z. á. s. z. József főispán, ki a gyűlésen való részvételét kilátásba helyezte, hivatalos elfoglaltsága miatt el nem jöhetett és a gyűlésnek, valamint a párt tagjainak szívélyes üdvözlét küldi. Ezzel a gyűlést bezárja.

A jelölő gyűlés alkalmából este a „Hungária” szálloda üvegtermében az új jelölt tiszteletére társas összejövetel volt, melyen számos igen szép felkészítő hangzott el.

*

Ugyancsak vasárnap tartotta az úgynevezett „Egyesült ellenzék” szervező gyűlését az „Európa” nagytermében R. a. s. s. Károly elnöklete alatt, a melyen miután Dr. László Jenő és Dr. F. e. j. e. r. Gerő javaslatára a tisztikart megalakították, egy pár a már jól ismert ellenzéki frázisokkal telített beszéd után a kitett íven 30 póttag, Justh, Kossuthista és Néppárti vegyesen egyesült. A gyűlés érdemi határozata az, hogy jelöltet csak az esetben állít, ha sikerre van kilátás, jelölt hiányában pedig, ha a körülmények úgy hozzák magukkal, két munkapárti jelölt között a személyi és tárgyi okokból hozzá közelebb álló mellett kíván dönteni.

*

Kötelességszerűen regisztráljuk, hogy a munkapárti érzelmű polgárság egy részében erős mozgolódás észlelhető, mely a múlt vasárnapi jelölő gyűlés határozatától eltérően, más munkapárti jelöltet kíván állítani. A polgárság e része a kitett falragaszok szerint ma vasárnap délután 4 órakor tartja az „Európa” nagytermében szervezkedő gyűlését.

*

A megyében is javában folynak a választás előkészületei. Dr. S. z. á. s. z. Pál a magyarigeni kerület jelöltje, kit a kerületben tett körútja alkalmával mindenütt tünetszerűen fogadtak, ma vasárnap d. u. 3 órakor tartja a kerület központjában, Magyarigenben programbeszédét. E programbeszédre úgy városunkból, mint a megyéből számos előkelő közéleti vezérférfi kíséri el a nagytehetségű fiatal jelöltet, ki felléptével valószínű missziót teljesít, s kinek megválasztása a beavatottak szerint biztosra vehető.

Alvinczen a Nemzeti Munkapárt még egyelőre nem nevezte meg jelöltjét.

A vizaknai berületben H. á. m. o. r. y. László megválasztása minden kételyen felül áll.

Marosujváron Gróf Bethlen Sándor szintén biztos választásnak néz elébe.

Krónika.

Tajfun.

A japán nemzeti dicsőséget és erényt — ha kedves olvasóim még visszémlekeznek a sziműre — elbeszéléseivel egy japán ifjú ápolta messze nyugaton levő társai között.

Talán kegyesek még visszaemlékezni azon hős japánra, ki testének melegével felolvasztotta a jeget, hogy ellenségének vizet vigyen.

Nem irigyeltem meg az idegen nemzet e nagy erejét, hisz mi sem szűkölködünk azokban, kérem hallgatóságomnak csak meg:

Élt valahol a Kárpátok alatt egy igen gazdag úr s töle messze-messze volt egy kis városka, melynek polgárai békésen ugyan, de nagyon szűk viszonyok között éltek. Egyszer meghallotta a gazdag úr a szegény város baját és nemes tette határozván el magát, így szólott titkárához:

„Gyűjtse össze minden pénzemet titkár úr, szűkölködők vannak az országban s mi dúslalkodunk itt, holott azok tán éheznek is amott.”

„Segíteni kell rajtuk.”

Szól és cselekedett.

Egy szép napon a városkában termett, maga köré gyűjté a szenvedőket.

— Mi bajotok van, jó emberek, én segíteni jöttem hozzátok!

— Éhezünk!

— Szomjuzunk! kiáltották.

— Az éhezők álljanak jobbra, a szomjuzók balra, mondá a jó úr, mindenki megkapja, mit kíván, megintetem én a bajt.

— Titkár úr — fordult hátra — adjon e kedves embereknek (jobbra mutatott) ételt, amazoknak pedig

(balra mutatott) italt, szomjuznak és éheznek szegények s szeméből egy könnyet törölve, elhagyta a gyülekezetet. Így történt meg aztán, hogy az öreg úr megfordulván, az éhezők italt, a szomjuzók pedig ételt kaptak. Ezzel magára zudítván a polgárság haragját, kiűzték őt a városból.

— Nem kellett volna megfordulni, mondotta a titkár, a mikor a város jól a hátuk mögött maradt. Felcseréltük a két tábor Főnök úr.

— Nem baj — legyintett kezével az úr, — az éhezők, kik ma isznak, holnap megint éhesek, s a szomjuzók, kik ma esznek, ugyancsak szomjasak lesznek. Meglátja, itt még csak most lesz szükség reám!

Egy hang: S ki volt ez úr?

Elbeszélő: Egy képviselő jelölt!

S.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár 1910. május 15.

— **Személyi hírek.** Dr. László Mihály városunk munkapárti képviselőjelöltje, Dr. T. é. r. y. Ödön pártelnök kíséretében hétfőn 9-én d. e. Budapestre visszautazott.

— **Városi közgyűlés a választások tárgyában.** Novák Ferencz kir. tan. polgármester a város képviselőtestületét f. hó 12-ére rendkívüli közgyűlésre hívta össze, melynek egyedüli tárgyát, a választásokat elrendelő és az új országgyűlést f. évi június 21-ikére összehívó legfelsőbb királyi leirat felolvasása képezte, melynek felolvasását a képviselőtestület tagjai hódolatteljes tisztelettel véve tudomásul, állva hallgattuk végig.

— **Eljegyzés.** Dr. Roska János klinikai műtőnövendék, Roska József és neje szül. csiksomlyói Csiky Róza fia eljegyezte Regéczy-Nagy Lilit, Dr. Regéczy-Nagy Andor és neje szül. jánoshegyi Wankovits Jolán leányát Budapesten. 1910. május hó.

— **Múzeum-látogatás.** Illusztris vendégei voltak a régészeti múzeumnak f. hó 9-én, midőn Dr. László Mihály Gyulafehérvár képviselőjelöltje kíséretével múzeumunkat becses látogatásával megtisztelte, mindent apróra szemlélte és a szép és gazdag múzeumhoz városunknak gratulált. F. hó 7-én a Bethlen-kollegium főgymnáziumának VII. és VIII. oszt. tanulói (56.) 4 tanár kíséretében, u. e. hónap 12-én pedig az aradi lyceum gymnasiumnak 30 tanulója 3 tanártól vezetve meglátogatta múzeumunkat. Múzeumunkat eddig 5158 személy látogatta meg s élvezte azon hasznos tanulságokat, melyeket intelligens emberek gazdag gyűjteményeinkben találhatnak. A múzeum f. é. május 1-től kezdve, minden szombatnap délután 3—5 óráig és minden hónap első vasárnapján délelőtt 10—12 óráig nyitva van. Más napokon is a látogatás a múzeumőrrel tett előleges jelentés után eszközölhető. Esős vagy sáros időjárásakor a múzeum zárva van. Idegenek, átutazók azonban bármikor látogathatják meg a múzeumot előleges bejelentés után.

— **Győző jutalomjátéka.** Győző Alfréd, a szintársulat közkedveltségű és városunkban is gyors népszerűsége szert tett tehetséges fiatal komikusa kedden este tartja jutalomjátékát a „Rezervisták” című énekes bohózatban. Mint halljuk a fiatal művész barátai ez estére megfelelő humoros meglepetésre készülnek.

— **Előkészület a népszámláláshoz.** A tíz évenként szokásos népszámlálást ez évi december 31-én mégis csak megtartják. A statisztikai hivatal már hozzáfogott az előmunkálatokhoz s ha a parlament munkaképessége helyreáll s a népszámlálásra vonatkozó törvényjavaslatot elfogadják, a törvényhatóságokhoz szét fogják küldeni a községekben való kiosztás végett a népszámlálásokhoz szükséges adatokat, hogy az óriási munka a kitűzött idő alatt pontosan végrehajtható legyen.

— **Tiszteletlenségért hat hónapig felfüggesztve.** Arad város polgármestere régen húzódó érdekes fegyelmi ügyet fejezett a napokban ítélettel be. A törvényhatósági bizottság Balcsó Antal, mérnöki hivatali segéd tiszteletét azért, mert egy törvényhatósági bizottsági taggal szemben tiszteletlenül viselkedett, állásától felfüggesztette. A polgármester Balcsó Antal irásbeli dorgálásra ítélte.

— **Államvasuti kedvezmény a repülőversenyekre.** A június 5-én kezdődő nemzetközi repülőversenyek végrehajtó-bizottsága igen nagy súlyt helyez arra, hogy a maga nemében páratlan versenyek a vidéki közönség részére minél könnyebben megtekinthetők legyenek. Így első feladatának tartotta érintkezésbe lépni a kereskedelmi miniszterrel abban az irányban, hogy a versenyt látogató közönség épügy, mint Szent-István napkor, az államvasutakon kedvezményes jegyekkel utazhassék. A kereskedelmi miniszter készséggel teli eleget a kérelemnek. Így hát a vidékről érkező közönség a vasuti jegyért fizetett rendes díj fejében már megtekintheti a repülőversenyeket is, fenntartott helyekről. Az ilyen kedvezményes jegyek minden vasuti pénztárnál kaphatók lesznek.

— **A régészeti múzeum gyarapítása.** Az alsófehérvármegyei történelmi régészeti múzeumnak a következők ajándékoztak: Ferenczi Károly 1 drb. lenyegelt ezüst pénz 1621-ből, Kőrösi László 1 drb. római Antoninus Pius-féle bronz pénz, Borza Sándor 81 drb. száritott gyulafehérvári növényt. Özvegy Szöcs Jánosné 46 drb. régi könyvet. Novák Ferencz 1 drb. Hadrianus-féle római bronz pénz, 1 drb. Leopoldus-féle és 1 drb. török ezüstpénzt. Veres József 1 drb. Alexander Severus-féle római ezüstpénzt. A miskolci városi múzeum igazgatósága 3 drb. városi 10 ujkracjázáros papírpénzt

1849-ből Török Bertalan 1 drb. II. Mátyás magyar ezüstpénzt 1574-ből, 1 drb. II. László szlavon ezüstpénzt 1272—1290. Friedrich Lajos 1 drb. I. Philippus róm. bronzpénzt. Ellmayer Rudolf. 1 drb. II. Lipót-féle emlékérmét 1790-ből. Dr. Adorján Samu 1 drb. őskori kőbaltat töredéket. Müller Lajos 1 drb. Septimius Severus római ezüstpénzt és nagyszabású dr. Jickeli Károly F. 1 római igen érdekes feliratos költárt. — Az egyetemes múzeum igazgatósága hálás köszönetét fejezi ki a felsorolt becses ajándékokért, melyekkel a nemeslelkű ajándékozók a múzeum gyűjteményét gazdagítani szívesek voltak. Szíves ajándékokat a múzeum számára elfogad Dr. Cserni Béla múzeumőr.

— **Képviselőválasztás.** A városi központi választmány folyó év május hava 13-án tartott ülésében hozott határozatával Gyulafehérvár választókerület országgyűlési képviselőválasztás hatánapjául 1910. évi június hava 1-jét tűzte ki a városi sétateren levő Vigadó nagytermében. Választási elnökül Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármestert, választási jegyzőül Roska József rendőrkapitányt, helyettes elnökül Dr. Náthán Bernát kir. tanácsos, városi főorvos, helyettes jegyzőül Ávéd Jakó nyug. főgimnáziumi igazgatót választotta meg.

— **Esküdtek lajstroma.** Az esküdtképes férfiakat összeíró bizottság közhírre teszi, hogy a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, folyó évben legalább 26-ik életévét betöltötte, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, amennyiben pedig ideiglenes adómentességet élvez, ezen adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet, nélkül legalább 26. életévét betöltött köztisztviselő, lelkész, magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végre, aki középiskolai záróvizsgát letett folyó évi május hó 15-től 25-ig az esküdtek alaplaajstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a bizottsági jegyző irodájában a városházánál d. e. 9—11. és d. u. 1/24—1/25 órákban személyesen megjelenik, vagy meghatalmazott által magát képviselteti, az esküdtek alaplaajstromába felvéve lesz. Azok, akik értelmi cenzus alapján kívánják felvételüket, lehetőleg az értelmi cenzust igazoló okmányokat is hozzák magukkal. Az esküdtek lajstromába a csőd vagy gondnokság alatt állók és a testi vagy szellemi fogyatkozás miatt képtelenek, nem vehetők fel.

— **Kiss szerencsése nagy!** Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyeresi esélyeket nyújtja. Nagy nyeresmények mellett számos kisebb nyeresemények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsátott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencséjét. Ezer és ezer ember lett ilyen úton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának húzása május 19. és 21-én lesz. Tegyen szerencsekísérletet és rendeljen sorsjegyet az előnyösen ismert K. i. s. s. Károly és Társa bank részvénytársaságánál Budapest, Kossuth Lajos-u. 13., mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert „Kiss szerencsése Nagy!”

— Mindenki, a ki **ülő életmódot** folytat, kiváló gondnal ügyeljen arra, hogy rendben legyen az emésztése! A természetes **Ferencz József**-keserűviz gyorsan és biztosan szabályozza az emésztést és el van ismerve, hogy használata nem jár oly kellemetlen mellékünetekkel és utóhatásokkal, mint a legtöbb emésztőszernél.

— **A statisztika** manapság egyike a tudomány legjelentékenyebb eszközeinek. Ennek segélyével is könnyen bebizonyítható, hogy Pöstyén-fürdő nemcsak hazánk legelső gyógyhelye, de csúsz, közsvény és ischias gyógyításánál az egész világon páratlanul áll. A szezon itt, mint mindig, kora tavasszal megindul, úgy hogy Pöstyénben már is élénk fürdői élet folyik.

— **„Savoy”** nagyszálló Budapest, VIII. József-körút 16., a Nemzeti Színház közvetlen közelében. A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és meleg víz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

— **Pásztory** cs. és kir. udvari szállító virágkereskedése, Budapest, VII., Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

Szinészet.

Május 9-én színre került „A kuruzsló”. Szimű 3. felvonásban. Irta: Földes Imre. A Földes-féle darabokat általában az erős realizmus jellemzi; itt is az hat ránk megrendítően. Tordai Dezső (Tallia László) érzi, hogy neki feladata van, hivatása van. A diploma megszerzésétől azonban megfosztja őt a könyörtelen, való élet, az, hogy enni kell; idegen pénzhez nyúl, lop s elzárják. A fogházbüntetést nem is tartja magára nézve súlyosnak, mint inkább azt, hogy nem lehet orvos, nem nyerhet diplomát. Meghalt jó barátja diplomáját használja fel tehát, kinek özvegy anyja s nagy leánytestvére a legnagyobb nyomorral küzd, de akik Tordait családtagként szeretik. Tordai Horváth János dr. néven szerepel tovább. Ennek a névnek tiszteletet szerez. Orvosi felfedezései világhírűvé teszik a nevét s a sok száz beteg eredményes gyógykezelése nagyon kere-

sett orvos. Az akadémia is tagjává választja. De épen esemény ideje elő a katasztrófát is. Rájönnek, hogy nincs diplomája. Hiába való tudása, az eredmény, amit elért, a gyógyítástól ép akkor tiltják el, amikor az öreg Horváthné kellene operálnia. Egymás után érik most már a csapások és végül azok elől kell menekülni, akiket az életnek megmentett. A fordulatok megkapók, megrázók s mindvégig igénybe veszik egész valónkat. A társadalmi élet ferde kinövésai itt igazán szembeötlőnek. Élveztük Tallián játékát. Sok élénkséggel, hévvel, erős, mély átérzéssel s ennek egészen megfelelően játszott. Tapsban bőven volt része s meg is érdemelte. Ilma szerepében Harmath Zseni művészi finomsággal mutatta be az odaadó, mély szerelem fölémelő és boldogító erejét. Megküzd az mindennel s kész a legnagyobb áldozatokra is. Harmath Zseni ebben a szerepében is kiváló volt. Szépen oldotta meg Fekete Etel is feladatát Csáthy né szerepében megfelelő tragikái megjátszással. Jól játszottak még Ernyei és Vándori általában a többi szereplők mind. Ki kell emelnünk Győzőt Zsámoly Géza riporter szerepében. Tolakodóbb, hogy úgy mondjuk szemtelenebb szenzáció hajhász „ujdondaszt” elképzelni is alig lehet. Győző mesterien alakított. Jó alakítással mutatta be Makai E. is a hasznos szanatorium tulajdonost Schilling szerepében.

„A királyfogás” (május 10.) itt Fehérvárt állítólag „nagy ujdonság”, ment. Ismertük már rég Konti örök szép nagy operettjét. A szereplők közül kiemeljük Pataki Vilma. Élénken, jó kedvvel s jó hatással játszott. Győző Alfréd Mart német követ szerepében is kiválóan bizonyult. Fekete Etel, Tallián L., Makai mind nagyban hozzájárultak a siker biztosításához. Szalma a kellően megjátszott szerep mellett a hangját is kitűnően használta. Érczes baritonja jól érvényesült s jól hatott. Jól beváltak a többi szereplők is mind.

Május 11-én „Tatárjárás” került színre. Irta: Bakonyi K. Zenéjét Kálmán I. szerezte. Zenéje is, tárgya is vonzó. Közönsége volt szépen. A szereplő színészek itt is a lehető legjobb erőikkel oldották meg szerepüket. Élénk, jól betanult összjátékot láttunk s jó diszpozíciót mindeniknél. A nő szereplők közül V. Márkus A. Liza bárónő szerepében úgy játékaival, mint szép csendes hangjával nagy hatást ért el. Elbájolóan kedves, naiv jó kis leány volt Iványi Irén Treszka szerepében. Már a többi szerepeiben is megmutatta, hogy igazán tehetséges, intelligens színésznő. Művészi araválósággal, sok ügyességgel és könnyedséggel töltötte be szerepét Pataki Vilma mint Mogorossy huszáronkéntes. A gyermekességig szeles, tüzes, eleven, szinte „bohém” önkéntes igazán kedvesen, művésziességgel mutatta be. Lörentey huszárfőhadnagy (Szalma S.) szépen énekelt s ez alkalommal még jobban játszott. Az önérzetes, szavát megtartó igazi férfit, katonát mutatta be nekünk ügyes alakítással, megjátszással. Imrédy (Tallián) mint huszárkapitány kicsiny szerepében is jó volt; nem különben Makai és Boros is. Szilágyi a Lahonyi altábornagy szerepében kiválóan játszott. Győző Wallerstein tartalékos hadnagy szerepében ismét ép úgy megmutatta, mint Szilágyi az altábornagy szerepében, hogy művész. Alakításuk nemcsak, hogy kifogástalan volt s így akármelyik színpadon megállanak a helyüket, hanem művészi is a szó legszorosabb értelmében.

Május 12-én. Másodszor ment az Elvált asszony. Szellemi, erkölcsi értéke csekély, zenéje azonban kedves, fülbeemlő. Másodszor azonban alig volt közönsége, pedig a debreczeni színház primadonnája Vid a Ilona adta Wander Leo Gundát; egyébiránt a szereposztás a multkori. A régi szereplőkre nézve föntartjuk s ismételjük a már mondottakat. Vid a Ilonára nézve pedig az a véleményünk s amennyire lehet egy szereplőből itélni, hogy rutinézott, tehetséges színésznő. Az első felvonásban nem sokat árult el, de már a második, harmadik felvonásban kifejtette erejét. Mozdulatai finomak, elegánsak, modern, discret hangja iskolázott s terjedelmes, kellemes csengésű, tánca kiváló s játéka élénk, eleven. Ezzel a készséggel játszotta meg Gunda szerepét.

IRODALOM.

* *Szinjáték.* E czimen Dr. Bárdos Artur szerkesztésében színházi hetilap indult meg a fővárosban. Ez az egyetlen magyar színházi és zenei hetilap; és az első magyar színházi revü, mely a drámaival, a rendezéssel, a színésszel és a dekorációval és főként mindegyik részletek teljességével: a mostanában forradalmi korát élő új színpadművészettel komolyan és szakszerűen foglalkozik. Szakszerűen, mert a Színjáték-ban az ország legkiválóbb modern rendezői és színházi gyakorlati emberei foglalkoznak a színpadi rendezés legfontosabb elveitől a legaprólékosabb színpadtechnikai kérdésekig mindavval, ami a mai európai színpad legújabb és legállandóbb értékű eredménye. De ez a szakszerűség nemcsak színházi embereket, hanem minden művelt embert érdekel, mert a Színjáték közleményeit a legjobb, tehát legszélesebb látókörű modern írók írják, akik a színház speciális kérdéseit bele tudják kapcsolni az általános kultúra vérkeringésébe. Sőt a Színjáték éppen eleven kapcsolatot fog teremteni színház és laikus néző között az által, hogy bepillantást enged neki a színház intim műhelyébe és a napisajtó szempontjainál állandóbb értékű kritériumokkal gazdagítja. A műhely ismerete nem ellensége, de barátja a művészi illúzióknak. Dramaturgiai és kritikai dolgozatok közlésén kívül a Színjáték számon tartja nemcsak a főváros, hanem

a vidék művészi és színházi életének összes jelenségeit, közli a vidéki színházak műsorát, a szerződéseket stb. A Színjáték egy évfolyama hű és teljes krónikája lesz a színházi és zenei év összes belső és külső eseményeinek. Ebben a krónikában helye lesz mindennek, ami erre a területre tartozik; de csakis a művészi jelentőség való arányában. A Színjáték állandó munkatársai: Ambrus Zoltán, Alexander Bernát, Adorján Andor, Balázs Béla, Bálint Aladár, Bálint Lajos, Bíró Lajos, Bródy Miksa, Csáth Géza, Csáth Kálmán, Erényi Nándor, Falus Elek, Feleki Géza, Fenyő Miksa, Füst Millán, Gerő Ödön, Göth Ernő, Göth Sándor, Hatvány Lajos, Heltai Jenő, Hevesi Sándor, Ignó tus, Iványi Jenő, Jób Dániel, Karinyth Frigyes, Kern Aurél, Kéméndy Jenő, Komor Gyula, Kosztolányi Dezső, Lengyel Menyhért, Lukács György, Márk Lajos, Márkus László, Márfy Ödön, Miklós Jenő, Moly Tamás, Nádas Pál, Nagy Endre, Osváth Ernő, Radvány Ernő, Relle Pál, Révész Béla, Rutkay-Rothauser Miksa, Salgó Ernő, Sebestyén Károly, Siklós Albert, Szilágyi Géza, Szini Gyula, Szomory Emil, Vajda Ernő, Vajda László, Vámos Árpád, Váradi Antal. A Színjáték minden héten csütörtökön jelenik meg. A lapot Sziklai Jenő budapesti könyvkereskedő Erzsébet körút 42. adja ki. Előfizetési ára: egész évre 15 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. Egyes száma minden könyvkereskedőnél és dohánytözsdében 30 fillért kapható.

Nyílttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SARG-féle 60
KALODONT
Fillér **LEGJOBB FOG-CRÈME**

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDIT-GYÓGYIT
BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.
ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
Orvosilag ajánlva. * Gyulafehérvári fölerakát:
IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgal-masrend-tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg eszuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Pzolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Srospektust ingyen és bérmentve küld:

Az igazgatóság.

„Horgász” és „Pokolsár”.

Tisztelettel értesitem Gyulafehérvár város és vidéke közönségét, hogy az országghírű legizletesebb, kitűnő gyógyhatással bíró, borral, sőt pezsgővel is páratlanul élvezhető, legjobb étvágygerjesztő, keserű vizeket mellőzhetővé tevő kovászai „Horgász” természetes égvényes savanyu víz árusítását, — amely a világhírű **Gleichenbergi** vízzel azonos összetételű, — a Gyulafehérvári fogyasztási és értékesítési szövetkezet fogja eszközölni, mint egyedlárusító.

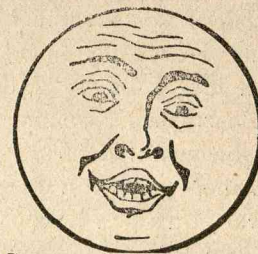
Ugyanott megrendelhető a világhírű „Pokolsár” iszap. Természetes beszárított lap-lug-só, melynek reuma, köszvény, hűléses bántalmak és bőrbetegségek eseteinél fölülmulhatatlan a gyógyhatása. Métermázsája a kovászai vasuti állomáson berakva 12 korona, melyből 20 fürdő készíthető otthon a háznál. Utasítás minden rendeléshez mellékelve.

Kovászna, 1910. május hó.

Tisztelettel
Sigmond Samu,
a kovászai fürdő és ásványvizek bérleje.

KARTELEN KIVÜL!!!

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépséghiba, hanem egyben undorító szagot ad a leheletnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog tövábbi romlását megakasztja, a szájjüreg szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehériti Sztraka-féle Menthol-fogszáppal. Kapható gyógyszerárakban 1 korért. 3 darabot bérmentve küld 3 korért. Sztraka gyógyszerész Mohol. — Gyulafehérvárt kapható Vlád Virgil gyógyszerárakban.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) **5—500.000 korona vagyonnal** fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van **és gyors házassághoz** akadály nincsen, irjanak e czimre: **L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.**

DAHINTEN VIKTOR

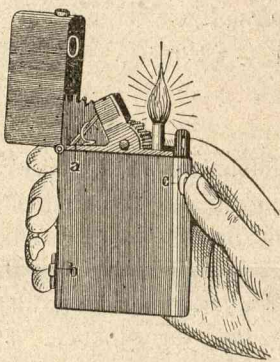
-- vaskereskedése Gyulafehérvárt. --

Ajánlja dus raktárát —
valódi Vermorel
PERMETEZŐ
GÉPEK

és olcsóbb fajtája hasonló minőségű gépekben, tovább

önműködő gyújtó eszközökben

és minden a vaskereskedő szakmába vágó cikkében, a legjobb kivitel és a legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kiváló gondnal teljesítik. Kérem a t.gazdaközön-ség becses látogatását és maradok kiváló tisztelettel
Dahinten Viktor.

6567. sz. 1910.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Pünkösdi

országos vásár

folyó évi május hó 26-ától bezárólag május hó 30-áig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 26-ától, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve **meg van engedve.** Temesvárott, 1910. évi április hó 19-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány.

XXVII-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélúakra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 11969 nyereménye van, melyeknek összes értéke 365,000 kornára rug készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyer.	20.000 K. készp.	10 ny.	à 1.000 K. készp.
1 "	10.000 " "	150 "	" 100 " "
1 "	5.000 " "	300 "	" 50 " "
5 "	2.000 " "	1500 "	" 20 " "
		10000 "	" 10 " "

Huzás visszavonhatatlanul 1910. június 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapest (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta, adó, vám- és sóhivatálnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Walla József

cementárugyár részvénytársaság

Mozaiklap, Műkő és Cementárugyár, Beton, Vasbeton és Burkoló építési vállalat.

Iroda és gyár kizárólag:

Budapest, VII. Gizella-út 38.

Alapított 1878. évben. — Telefon 59—90.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle

Margit-Crêmet,

hogy arcza tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Crème a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óta észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crêmet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Crème ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nemcsak az arczbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kiesi 1 korona minden gyógyszertárban és drogeriában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Gyulafehérvárt: Frölich Gyula, Vlád Virgil, N.-Enyeden: Kovács József gyógyszerárakban.

Globin

legjobb
czipőtisztítószer

Kérjünk határozottan
Globint, Fritz Schulz jun. A. G.-től.

Vigyázat! Sok féle értéktelen
utánezatot ajánlanak.

Mélyfűrészek

LAPP HENRIK-féle

Mélyfűrészek, Bányatelepek és Melyművek Magyar R-T.

BUDAPEST

V., Báthory-utca 3.

Arany érem

Kütfűrészek

Lapp-féle
szabadalom

Gyár:

X., Kőbányai-út 45.

Telefon 157—72.

A munka szakszerű kivételért még

a legnagyobb mélységűnél is a legmesszebb

menő szavatosság vállalatik.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéknél, osztnál és

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

NAGY TAVASZI SZÖVET- ÉS SELYEMVÁSÁR!

Weiner Mátyás divatáru- házában,

Budapest, VI. Andrassy-ut 3. sz.

Eladásra kerülnek:

120 cm. széles Diagonal cheviott	55, 68, 98 kr. és feljebb
120 cm. széles Serge kangarn	55, 75 kr. és feljebb
120 cm. széles Tavasz angol kelmék	98 kr. és feljebb
Perkalin, a legjobb gyártmány	19, 24 és 35 kr.
Mosó delain, remek minták	25, 32 és 42 kr.
Angol zefrek	32, 45, 55 és 75 kr.
Selyemruha, vászon	39, 45, 55, 75. kr. és feljebb
Fehér áttört batisztok	24, 28, 35 kr. és feljebb
Madaira és himzések	45, m. 65, 75 kr. és feljebb
Mosó Grenadin ujdonságok	85 és 115 kr.
Pongis és Luisin selyem	58 és 68 kr.
Tafotta ruha selyem	65, 85, 95 és 115 kr.
Dupla széles nyers mosó selyem	98 és 145 kr.

Nagy választék francia és angol kosztüm kelmékben, csipkeshövetek, ruhadiszek, szalag, fátol és mindennemű női pipere-czikkokban. Mintákat vidékre készséggel küldök. — 20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

Ha „Zacherlint” kérsz világhírű jószágban,
Ne fogadd el soha némi papirba,
Egyedül a palaczk igazi,
Csak ott jogilag védve valódi.

Az igazi segítség nappal és éjjel
Minden rovarkinzás ellen,
Keress, hogy biztos légy,
Ott látod „Zacherlin” hirdetést.

JOL JAR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK
SAROK
VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JAR
HA NEM ÜGYELA
VÉDJEGYRE
! TESSÉK
KIPRÓBÁLNI!

PALMA KAUCSUK
KÉSZÍTŐSÉG BUDAPEST
VILKÓVÁROS 35. TEL. 109-04

A világ leghíresebb
KERÉKPÁRAI
elegánsak, könnyűk,
törhetetlenek és
olcsók.

PREMIER

Árjegyzék ingyen és
bérmentve.
Egyedüli árusító:
The Premier Cydo Co Ltd.
H. Ilmann, Herbert & Cooper
Eger i. B.

KRONSTEINER KÁROLY-féle

időjárás elleni tartós

Homlokzati mészfestékek.

Törvényesen védve. — 50 színben, kilonként 24 fillértől felfelé.

Évtizedek óta legjobbnak találtatott és felülmul minden utánzatot. Egyedüli célszerű mázoló anyag a már festett homlokzatoknál.

Homlokzati zománcfestékek színét nem hagyja, alapszínezés nélkül, egyetlen egy mázolóssal fest zománc keményen, csak hideg vízben kel fölereszteni és használatkész. Fertőtleníti, nem mérges és likacsos. Mázolásra ideális festés egy a házak belsejének, termeknek, mint még nemfestett homlokzatoknak, faépítményeknek és pedig: színeknek, pavilonoknak, kerítéseknek stb. Kapható minden színekben, a festés költsége □méterenként 5 fillér.

Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve.

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III. Hauptstrasse 120.

Helyi raktár:

ID. MISSELBACHER J. B.-nél GYULAFEHÉRVÁRT.

Soha többé!

nem változtatom szappanom, mióta Bergmann-féle „Steckenpferd“ Liliemilchseife (lilium tejszappan) Bergmann és tsa Tetschen a/E. gyártmányát használom, mivel ezen szappan az összes orvosi gyártmányok közt a leghathatósabb szeplő ellen, használata után pedig tiszta, lágy és finom arcbőr marad. Darabja 80 fillért kapható minden gyógyszerárban és illatszerkereskedésben.

24 ÉVES SZŐKE, CSINOS,

fess alkatu árva leány 100.000 korona készpénz-hozománnyal, jelenleg egy öreg nénjénél lakik, férjhez óhajt menni. Csak oly urak jelentkezzenek (esetleg vagyontalanok is), a kiknél gyors nősülés akadályokba nem ütközik. **L. Schlesinger, Berlin 18.**

Építkezési célokra:

Vasgerendák

minden méretben,

KULCSVASAK,

BEOCSINI,

Román és Portlandciment,

NÁDFONAT,

RABITZ és egyéb sodrony-

fonat és szegkek,

Elszigetelő és fedéllemezek

dus készletben kaphatók:

Jickeli F. Károly

vasraktárában

Gyulafehérvárt, V. Széchenyi-utca 13. sz.

Aki butort

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik,
ha vásárlás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET“

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán.)

IV., Ferencziek-tere 1. sz. (A királyi bérpalotában.)

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet“ tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva.

Stilszerű, modern lakberendezések.

Jutányos árak!

Szavatosság az árú minőségéért!

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.

PAPPGYÖRGY

KÖNYVNYOMDÁJA

— mint legnagyobb

nyomdavidallalat egész

Alsófehérmegyében —

a legjutányosabb ár-

ban vállal és készít

mindennemű nyomtat-

ványokat.

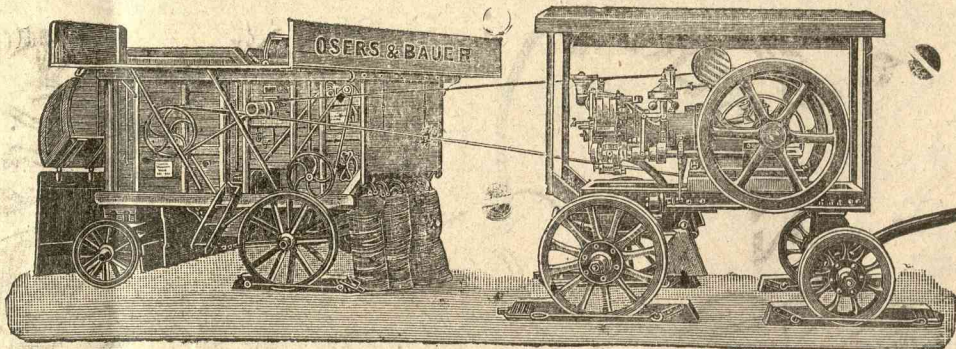
Elismert legjobb ízlés.

Teljes hibátlanág.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83 a.

Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szívógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség óra-lőerőnkint 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schloszer János és társai Szászvesszős 8 HP. cséplőszerelvény, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos Páztó 75 HP. szívógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajdonos Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajdonos Mócs, Kolozsmegye HP. 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.